

DECIZIE

10 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de Lilia Vasilevici,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 177/16 din 07 iulie 2020, recunoașterea încălcării drepturilor prevăzute de art. 21, 28, 43 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 par. 2; art. 8 par. 1 și 2 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului - dreptul la respectarea prezumției nevinovăției, dreptul la viață privată și de familie, dreptul la libertatea muncii și pensia specială, recunoașterea încălcării dreptului la independența individuală a judecătorului, prin presiunea, amenințarea și intervenția directă din partea Consiliului Superior al Magistraturii, cu emiterea unui act administrativ în acest sens și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat ca fiind inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici, în partea pretențiilor privind repararea prejudiciului material și moral,

c o n s t a t ă :

La 26 mai 2020 Lilia Vasilevici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, prin care a solicitat recunoașterea încălcării drepturilor sale fundamentale prevăzute de art. 21, 28, 43 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 par. 2; art. 8 par. 1 și 2 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului - dreptul la respectarea prezumției nevinovăției, dreptul la viață privată și de familie, dreptul la libertatea muncii și pensia specială; recunoașterea încălcării dreptului la independența individuală a judecătorului, prin presiunea, amenințarea și intervenția directă din partea Consiliului Superior al Magistraturii, cu emiterea unui act administrativ în acest sens; repararea prejudiciului material suportat în valoare de 1253362 lei, compus din sumele salariului judecătorului pentru perioada din 14 octombrie 2014 – prezent, și a prejudiciul moral în sumă de 500000 de lei.

La 08 iulie 2020 Lilia Vasilevici a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care, suplimentar pretențiilor inițiale a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.177/16 din 07 iulie 2020 (f.d.60-79).

Ulterior, la 04 septembrie 2020 Lilia Vasilevici a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 07 iulie 2020, recunoașterea încălcării drepturilor sale fundamentale prevăzute de art. 21, 28, 43 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 par. 2; art. 8 par. 1 și 2 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului - dreptul la respectarea prezumției nevinovăției, dreptul la viață privată și de familie, dreptul la libertatea muncii și pensia specială, recunoașterea încălcării dreptului la independența individuală a judecătorului prin presiunea, amenințarea și intervenția directă din partea Consiliului Superior al Magistraturii, cu emiterea unui act administrativ în acest sens, repararea prejudiciului material suportat în valoare de 1253362 de lei, compus din sumele salariului judecătorului pentru perioada din 14 octombrie 2014 - 14 iulie 2020, și a prejudiciul moral în sumă de 500000 de lei; compensarea prejudiciului material compus din sumele salariului judecătorului, pentru perioada din 14 octombrie 2014 până la data examinării cauzei în fond (f.d.91-94).

Prin încheierea din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici, în partea pretențiilor privind compensarea prejudiciului material suportat, în mărime de 1253362 lei, compus din sumele salariului judecătorului pentru perioada din 14 octombrie 2014 până la 14 iulie 2020, și despăgubirea pentru prejudiciul moral - 500000 de lei (f.d.162).

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici (f.d.163).

La 08 decembrie 2020 Lilia Vasilevici a depus recurs împotriva încheierii din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea integrală a încheierii contestate.

Ulterior, la 02 februarie 2020 Lilia Vasilevici a depus recurs împotriva încheierii din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea încheierii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.184-185, 194-201).

În motivarea recursului Lilia Vasilevici a menționat că prima instanță și-a întemeiat încheierea pe dispozițiile art. 191 alin.(3), art. 207 alin.(1) și (2) lit. e), art.17, 5, 20, 10 alin.(2), art. 167 alin.(4), art. 60 alin.(3), art. 206, 224 Cod administrativ, indicând că astfel de pretenții pot fi formulate în prealabil, doar din momentul soluționării definitive, deci executorii, a unor pretenții de bază. Or, obligația constituțională de a repara prejudiciile revine statului, adică în primul rând autorității publice-pârâte, care încă nu a pierdut un proces judiciar. Reclamanta nu a ținut cont de faptul că abia după anularea retroactivă a unui act administrativ de către instanța de judecată, autoritatea publică trebuie să se conformeze hotărârii judecătorești, inclusiv prin achitarea prejudiciilor cuvenite reclamantului.

În această ordine de idei, recurenta a relevat că Curtea de Apel Chișinău nu a indicat expres norma legală, care prevede că abia după anularea retroactivă a unui act administrativ de către instanța de judecată, partea poate pretinde la examinarea pretenției de acordare a despăgubirilor.

Conform art. 207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Iar, conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Aici, recurenta a precizat că, prin prezenta acțiune a pretins că, prin activitatea administrativă a Consiliului Superior al Magistraturii, membrii căruia declarând public despre coruptibilitatea sa, i-au încălcat drepturile fundamentale garantate de Constituția Republicii Moldova, legile naționale, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, etc., cauzându-i astfel prejudicii morale și materiale.

Astfel, Lilia Vasilevici a subliniat că prejudiciul moral și material pretins, este consecința încălcărilor admise de pârât.

Concluzionând, recurenta a susținut că dreptul său vătămat în sensul art. 17 din Codul administrativ, este demonstrat și probat, fapt greșit constatat de instanța de judecată în încheierea contestată.

La 11 februarie 2021, prin intermediul poștei electronice a fost expediată în adresa Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova copia recursului depus de Lilia Vasilevici la 04 februarie 2021 (f.d.203).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului depus de Lilia Vasilevici, Consiliul Superior al Magistraturii nu a depus referință, în care să-și expună opinia asupra acestuia.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 30 noiembrie 2020 și expediată părților, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 188).

Lilia Vasilevici a recepționat copia încheierii din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău la 20 ianuarie 2021 (f.d.189).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus la 08 decembrie 2020 și 02 februarie 2021, este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că la 26 mai 2020 Lilia Vasilevici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, prin care a solicitat recunoașterea încălcării drepturilor sale fundamentale prevăzute de art. 21, 28, 43 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 par. 2; art. 8 par. 1 și 2 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului - dreptul la respectarea prezumției nevinovăției, dreptul la viață privată și de familie, dreptul la libertatea muncii și pensia specială; recunoașterea încălcării dreptului la independența individuală a judecătorului, prin presiunea, amenințarea și intervenția directă din partea Consiliului Superior al Magistraturii, cu emiterea unui act administrativ în acest sens; repararea

prejudiciului material suportat în valoare de 1253362 lei, compus din sumele salariului judecătorului pentru perioada din 14 octombrie 2014 – prezent, și a prejudiciul moral în sumă de 500000 de lei.

La 08 iulie 2020 Lilia Vasilevici a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care, suplimentar pretențiilor inițiale a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 07 iulie 2020 (f.d.60-79).

Ulterior, la 04 septembrie 2020 Lilia Vasilevici a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 07 iulie 2020, recunoașterea încălcării drepturilor sale fundamentale prevăzute de art. 21, 28, 43 din Constituția Republicii Moldova, art.6 par. 2; art. 8 par. 1 și 2 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului - dreptul la respectarea prezumției nevinovăției, dreptul la viață privată și de familie, dreptul la libertatea muncii și pensia specială, recunoașterea încălcării dreptului la independența individuală a judecătorului prin presiunea, amenințarea și intervenția directă din partea Consiliului Superior al Magistraturii, cu emiterea unui act administrativ în acest sens, repararea prejudiciului material suportat în valoare de 1253362 de lei, compus din sumele salariului judecătorului pentru perioada din 14 octombrie 2014 - 14 iulie 2020, și a prejudiciul moral în sumă de 500000 de lei; compensarea prejudiciului material compus din sumele salariului judecătorului, pentru perioada din 14 octombrie 2014 până la data examinării cazei în fond (f.d.91-94).

Prin încheierea din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici, în partea pretențiilor privind compensarea prejudiciului material suportat în mărime de 1253362 lei, compus din sumele salariului judecătorului pentru perioada din 14 octombrie 2014 până la 14 iulie 2020, și despăgubirea pentru prejudiciul moral - 500000 de lei (f.d.162)

La fel, materialele cauzei atestă că pentru a se pronunța astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că pretenția Liliei Vasilevici privind repararea prejudiciului material și moral cade sub incidența prevederilor art. 207 alin.(2) lit. e) Cod administrativ.

Conform art. 191 alin. (3) Cod administrativ, Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, ale Consiliului Superior al Procurorilor, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Articolul 20 din Codul administrativ stipulează că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Iar, conform art. 10 alin. (2) Cod administrativ, decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Conform art. 167 alin. (4) Cod administrativ, dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.

În conformitate cu art. 60 alin. (3) Cod administrativ, în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

Articolul 206 alin.(1) lit. a)-e) Cod administrativ statuează că o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Conform art. 224 alin.(1) lit. a)-f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri:

a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată;

d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul;

e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

Astfel, analizând materialele cauzei, ținând cont de dispozițiile legislației nominalizate și argumentele invocate în cererea de recurs și încheierea contestată, instanța de recurs conchide asupra temeiniciei și legalității încheierii din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și netemeiniciei recursului depus de Lilia Vasilevici.

Așadar, instanța de recurs consideră întemeiate concluziile Curții de Apel Chișinău că despăgubirea materială și morală nu poate constitui la caz obiectul examinării, întrucât prin prisma prevederilor art. 60 alin. (3) Cod administrativ, în coroborare cu prevederile art. 167 alin.(4) Cod administrativ, astfel de pretenții pot fi formulate în prealabil doar din momentul soluționării definitive, deci executorii, a unor pretenții de bază.

Or, obligația constituțională de a repara prejudiciile revine statului, adică în primul rând autorității publice-pârâte, care încă nu a pierdut un proces judiciar.

Prin urmare, Lilia Vasilevici nu a ținut cont de faptul că abia după anularea retroactivă a unui act administrativ de către instanța de judecată, autoritatea publică trebuie să se conformeze hotărârii judecătorești, inclusiv, prin achitarea prejudiciilor cuvenite reclamantei. Dacă acest lucru nu se întâmplă implicit, justițiabilul este în drept să ceară prejudicii, în ordine prealabilă, apoi prin adresarea în instanță.

În acest caz, se operează cu o acțiune în obligare conform art. 206 (1) lit. b) Codul administrativ, care va avea propria soarta juridico-procesuală. Este adevărat că acest proces separat va depinde vital de primul dosar, care tot în contencios administrativ se examinează, ori s-a examinat deja.

În aceste circumstanțe, hotărârea judecătorească irevocabilă, prin care reclamanta a avut câștig de cauză, va constitui un reper sigur pentru a facilita examinarea acțiunii de reparare de prejudicii materiale și/sau morale.

Prin urmare, în speță se întrunesc temeiurile instituite de art. 207 alin. (2) lit.e) Cod administrativ pentru declararea inadmisibilității pretențiilor reclamantei Lilia Vasilevici privind repararea prejudiciului material și moral.

Or, pretențiile nominalizate fiind formulate după 01 aprilie 2019, se reglementează de prevederile Codului administrativ, respectiv, prin prisma prevederilor art. 60 alin. (3) Cod administrativ, în coroborare cu prevederile art. 167 alin. (4) Cod administrativ, pot fi formulate în prealabil doar din momentul soluționării definitive, deci executorii, a pretențiilor de bază, adică contestarea actului administrativ, hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 07 iulie 2020 și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil de admitere a pretențiilor formulate, în cererea adresată Consiliului Superior al Magistraturii la 13 aprilie 2020.

Prin urmare, prima instanță just a concluzionat că în privința pretențiilor reclamantei privind repararea prejudiciului material suportat în mărime de 1253362 lei, compus din sumele salariului judecătorului pentru perioada din 14 octombrie 2014 – 14 iulie 2020, și a prejudiciului moral în sumă de 500000 de lei, sunt aplicabile prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, conform cărora, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Aici, instanța de recurs subliniază că din materialele cauzei nu rezultă constatarea ilegalității și anularea de către instanța de judecată a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 177 din 07 iulie 2020, prin care s-a respins ca inadmisibilă cererea ex-judecătorului Lilia Vasilevici, referitor la recunoașterea

încălcării drepturilor și repararea integrală a prejudiciului material, care constituie pretenția de bază a reclamantei din cererea de chemare în judecată.

Prin urmare, Lilia Vasilevici nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ.

Având în vedere circumstanțele enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul recurente precum că dreptul vătămat în sensul dispozițiilor art. 17 Cod administrativ a fost demonstrat și probat.

Așadar, soluția adoptată de Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea recurată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță just a declarat inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici în partea pretențiilor privind compensarea prejudiciului material suportat în mărime de 1253362 lei, compus din sumele salariului judecătorului pentru perioada din 14 octombrie 2014 până la 14 iulie 2020, și a prejudiciul moral în sumă de 500000 de lei.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de Lilia Vasilevici sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Lilia Vasilevici.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Lilia Vasilevici.

Se menține încheierea din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 177/16 din 07 iulie 2020, recunoașterea încălcării drepturilor prevăzute de art. 21, 28, 43 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 par. 2; art. 8 par. 1 și 2 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului - dreptul la respectarea prezumției nevinovăției, dreptul la viața privată și de familie, dreptul la libertatea muncii și pensia specială, recunoașterea încălcării dreptului la independența individuală a judecătorului, prin presiunea, amenințarea și intervenția directă din partea Consiliului Superior al Magistraturii, cu emiterea unui act administrativ în acest sens și repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan